శ్రీ

సీతాసనాథ శతకము

నరహరి గోపాలాచార్యులు,
తమ్మర.
నైజాం.

శ్రీ

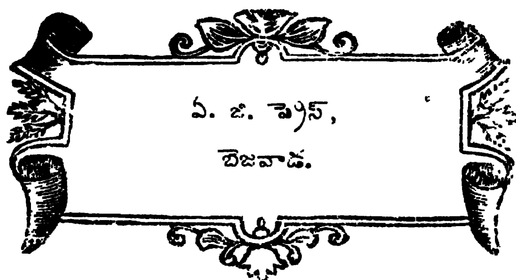
సీతానాథశతకము

గ్రంథకర్త:

నరహరి గోపాలాచార్యులు,

తమ్మర, నైజాం.

ఏ. జి. ప్రెస్,
బెజవాడ.

పీఠిక

ఈ గ్రంథరచనకుఁ బూర్వమున "పరిణతి" యను పేరుతో శ్రీవిష్ణుపాదుకాస్తోత్రము వ్రాయుచుండఁగా మధ్యకాలమున నొకనాఁటి యుదయమున దర్శనానంతరమున స్వామిని సేవించునప్పు డప్రయత్నముగా నీ శతకమునఁ గల (౧౬)వ పద్య మాశువుగా వెలువడినది. అదియే మఱునాఁడు నేను జదువుచుండఁగా నాతమ్ముఁడు యోగానందాచార్యులును బావమఱదులు పరాంకుశం కృష్ణమాచార్యులును, లక్ష్మీనరసింహాచార్యులును విని, యిటులే యొకశతకము వ్రాయుమని యుత్సాహ మొసఁగించిరి. అది యేమి స్వామిసంకల్పమో గాని మొదటఁ బ్రారంభించిన "పరిణతి" యను గ్రంథమందు నొకపద్యమైన సాగినదికాదు. ఈ గ్రంథము మాత్రము '౩౦' దినములలోఁ బూర్తి జెందెను దీనిని నాకు బాల్యస్నేహితులు, మ॥ రా॥ శ్రీ నాగరాజు సీతారామచంద్రరావు గారును, "వెన్నవరం" గ్రామవాస్తవ్యులగు, మ॥ రా॥ శ్రీ రావులపాటి సీతారామచంద్రరావుగారును, విని యామోదించి, ముద్రణమున కత్యంతప్రోత్సాహకులైరి. మద్గురువర్యులు, శతావధాని, సంపన్మంబ సింగరాచార్యులుగారు పరిష్కరించిరి. ముద్రణ ద్రవ్యదాతలకును, ప్రోత్సాహకులకును, సర్వశ్రేయంబుల నొసంగి రక్షించుటకుఁ గృతిభర్తయగు శ్రీ రామచంద్రస్వామివారికి సాష్టాంగప్రణామము లర్పించుచున్నాఁడను.

ప్రమాథి సం॥ అధిక శ్రావణ,
శుద్ధ 3 బుధవారం,
ది 19—7—1939.

ఇట్లు విధేయుఁడు,
గ్రంథకర్త

శ్రీ రా మా య న మః

ఈ గ్రంథ ముద్రణమునకు ధనమొసంగిన యుదారులగు

చందాదారుల నామధేయములు

మ. రా. శ్రీ

రు ౧౦ నార్పరాజు సీతారామచంద్రరావుగారు, దే.
వాలుజూర్నగరు.

,, ౩ కొండపల్లి రామారావుగారు, త్రిపురవరం.

,, ౪ కొమరగిరి గోపాలకిషన్ రావుగారు, త్రిపురవరం.

,, ౧౦ రావులపాటి సీతారామచంద్రరావుగారు, వెన్నవరం

,, ౧౦ మంత్రిప్రెగడ వెంకటహనుమంతరావు
జమీందారుగారు, లింగగిరి.

,, ౫ వనం వెంకటప్పారావుగారు, నల్లాపురం.

,, ౨ కనగాల సీతారామయ్యగారు, తమ్మర.

,, ౨ శాసనాల కొండయ్యగారు ,,

,, ౨ కొమరగిరి రామానుజమ్మగారు ,,

,, ౫ మల్లెంపాటి రామకోటయ్యగారు, బోడపాడు.

,, ౨ పుమ్మనేని వెంకటరామయ్యగారు ,,

,, ౧ సోమవరపు బ్రహ్మయ్యగారు ,,

,, ౧ పరాంకుశం నరసింహాచార్యులుగారు ,,

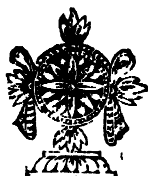
,, ౧ మక్కెన లక్ష్మయ్యగారు ,,

రు ౫౮ మొత్తం

శ్రీః.

శ్రీరామాయ నమః

శ్రీమతే విఖనసే నమః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీ సీతాసనాథ శతకము

సీ॥ శ్రీరామ! నీపాదసేవకై గోనాఁడుఁ
జిత్తవృత్తిని గల్గఁ జేయుమయ్య
నీకుఁ బ్రదక్షిణానీకముల్ జేయంగఁ
గాళ్ళులకును బనిఁ గరపుమయ్య
మమత నీగేహసమ్మార్జనం బొనరింపఁ
జేతులకును పనిఁ జెప్పుమయ్య
భవదీయనామంబుఁ బ్రీత్యహమ్ము స్మరింప
జిహ్వాకుఁ బని దయసేయుమయ్య

గీ॥ త్వత్పదాశ్రియులకు భక్తిఁ బ్రణతి సల్పు
కార్య మిడి దేహమునకు నన్ గావుమయ్య
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧

సీ॥ శతశతానంతవత్సరములు నిడివిగాఁ
జింతించి చింతించి సంతతంబుఁ
దత్త్వనిర్ధారణార్థరహస్యములనెల్ల
స్థిరతరమననంబుఁ జేసి చేసి
యే మహామహుమహిమామృతసింధు శీ
కరపరమాణువుఁ గాంచలేక
బ్రహ్మరుద్రాదిదేవతలెల్ల వివశులై
రట్టి నిన్ వినుతింప నాత్మఁ దలఁచి,
గీ॥ పద్దెముల నల్లుటకు నాసపడెద నెంత
సిగ్గుమాలినవాఁడరా శ్రీనివాస!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతానాథ!

సీ॥ అతికష్టమున నైన మతికొలందిగ నైనఁ
జాలను శక్తి నిన్ సన్నుతింప
నటులయ్యు నుతియింతు ననవరతము సర్వ
దేవతలును బ్రహ్మదేవుఁ డభవుఁ
డాగమములు స్తోత్ర మాచరించుటలేదె?
తులఁజెందితిని వారితోడ నేను
గంగజేరిన యట్టి కల్మషోదకనిర్మ
లోదకములు సామ్య మొందు టరుదె?
గీ॥ అబ్ధిలో మున్గు గిరి పర-మాణువులకుఁ
దారతమ్యంబు గల్గునే! తలచిచూడ?
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ
తమ్మరపురాధినాథ! సీతానాథ!

సీ॥ నా మనంబునకు నీ నవ్యసౌందర్యలా
వణ్యంబు సేవించు భాగ్య మిమ్ము
నా నాసికకు నీదు మానితపాదాబ్జ
తులసి నాఘ్రాణించు కలిమి నిమ్ము
నా శిరంబునకు శ్రీనాథ! నీ పాదుకల్
పూని వహించెడు భోగ మిమ్ము
నా చెవులకు నెప్డు నీచరిత్రంబు లే
విని సంతసించెడు వేడ్క నిమ్ము
గీ॥ త్వద్గుణానుభవానందవసధి పొంగి
పొరలి కన్నుల జాల్వారు పుణ్య మిమ్ము
హతవిరాధ!విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ!సీతాసనాథ! ౪

సీ॥ నీవాడ ననుచు దా నేవాఁడయిన నొక్క
పరి చేరి మ్రొక్కినఁ గరుణతోడఁ
గాపాడ వ్రతమును గైకొనియున్నాఁడ
నే మాఱు మాటాడ నేర నంచు
నొప్పారు నీదు యథోక్తకారిత్వము
నలవిభీషణు డాదిగల మహాత్ము
లందఱెఱుంగుదు రట్టి నీ వ్రతము దు
ర్జనశేఖరుఁ డటంచు జడుని నన్ను
గీ॥ నేలక యుపేక్ష యొనరించునే? తలంప
తానుగాఁ దాని పాలింపఁ బూనుఁగాక
హతవిరాధ!విధూతసర్వాపరాధ
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౫

సీ॥ నిత్య మనాదిగా నిఖలపాపగ్రాహ
సంకులసంసారజలధియందు
దుఃఖవీచికలలో దొర్లుచుండుట నాకు
సహజంబ యగుట విచారపడను
జనక! నిర్హేతుక జాయమానకటాక్ష
వీక్షణామృతముచే వెలయు నీదు
పాదసన్నిధిలోనఁ బ్రణతిఁ జేసియుఁ బరా
భవము నొందుదురేని భక్తవరులు
గీ॥ నీకు ననురూపకృత్యమై నెగడ దనుచుఁ
జేతులు మొగిడ్చి విజ్ఞప్తి సేయుచుంటి
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౬

సీ॥ ఇఁక నన్ను రక్షింప నీక్షింపరా! యంచు
నే బతిమాలంగ నేల? రామ?
నీవు కృపాదృష్టి నెరపకయున్న నీ
సకలజగత్సృష్టి జరుగ దనిన
నిలిచి ప్రవర్తింప నేర్చునే? నైసర్గి
కముగ సుహృత్తువై గ్రాలునీకు
నాశ్రితసంరక్షణానల్ప మగుదీక్ష
యమరుట యొకవిచిత్రమును గాదు
గీ॥ అమితవాత్సల్యకూపార! యఘవిదార!
సూరిసంచయ మందార! శుభవిచార!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౭

సీ॥ శ్రీరమానాథ! యాశ్రితదీనమందార!
భక్తవత్సల! దయాపర! ముకుంద!
భవభయదూర! శ్రీవైకుంఠ! పురుషోత్త
మా! వాసుదేవ! తామరసనేత్ర!
కృష్ణ! హృషీకేశ! కేశవ! పరమాత్మ!
యచ్యుత! గోవింద! యభవ! విష్ణు!
రంగేశ! యని మఱి రంజిల నీనామ
ములు నాదువాక్కుల నలరునట్లు
గీ॥ నీ వనుగ్రహ ముంచిన దేవదేవ!
దాపుఁజేరునె? యా దండధరుఁడు గిరుఁడు
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౫

సీ॥ ఎన్నికల్పములు ము న్నేను స్థావరములై
పడియుంటినో భూమిభరముగాఁగ
తృణగుల్మములయందుఁ దొరపిగాంచక యెన్ని
జన్మాలఁ గంటినో జగతియందు
అండజమ్ములయందు ననవరతమ్మును
బుట్టిగిట్టితినో? యీ భూమి మీఁద
పశుదేహముల నెన్ని పనివడి ధరియించి
చరియించినాఁడనో ధరణియందు
గీ॥ రామ! నేఁటికి నీ కృప రాఁగ నరుఁడ
నైతి నిఁక నన్నుఁ జేపడకయ్య! దేవ!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౬

సీ॥ రాలు రప్పలు నోచఁ జాలఁగా భూమిపై
నేడుచువేళ నణ వీడలేదు
చెట్లు చేమలు నోచ గట్లసందునఁ బుట్టి
గోముఁజెందెడు వేళ వీడలేదు
సల్లిగా బల్లిగా నల్లాడు చిమటలఁ
బడెడు వేళలనైన విడువలేదు
అజమునై గజమునై యావునై మావునై
విలపించు వేళఁ జేపీడలేదు
గీ॥ ఇప్పుడు న్నెంటనంటి న న్నేలుచుంటి
వైన ని స్సనలేనైతినయ్యా! రామ!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౯

సీ॥ నేను దాగిన జననీస్తన్యజలధుల
లెక్క బ్రహ్మకునైనఁ జిక్కఁబోదు
నే నొనర్చినయట్టి నిఖిలపాపపు రాసు
లా కులనగములనైన మించు
నేను దాల్చిన జన్మనివహంబు లిలఁ గల
పరమాణువులసంఖ్యఁ బరిహసించు
నేను జేసిన మహానీచకృత్యంబులు
చిత్రగుప్తుఁడు జమఁజేయలేఁడు
గీ॥ ఇంతటి మహాపచారుండ! నిందిరేశ!
నీకృపాగుణ మెట్లు నన్ సాకఁగలదొ?
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧

సీ॥ హారకిరీటకేయూరకంకణకట
కాంగుళీయక భూషణాళి వెలుఁగ
సవ్యపార్శ్వంబున జానకి దక్షిణ
భాగంబున సుమిత్రపట్టి గొల్వఁ
బాదపద్మమునొద్దఁ బవనాత్మజుఁడు గేలు
దోయి మొగిడ్చి సంస్తుతు లొనర్ప
ససమానదివ్యశరాసనముఁ వామ
హస్తతలంబున సంద మొప్ప
గీ॥ సభయముద్రయుఁ గుడికేల సమరుచుండ
నీవు నాహృదయంబున నిలువుమయ్య!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౨

సీ॥ నామనోబ్జమునందు నీమ్మనుపాదార
విందములఁ సంతత ప్రేమ నిల్పి
భక్తిభావంబునఁ బ్రీతిని మేమంబును
గర మొప్ప గద్గదస్వరముతోడ
నిరుపమానగుణాబ్ధి! నిర్మలభవ్యది
వ్యస్వరూపా! భవ బంధహరణ!
నారాయణా! కరుణాకర! యని బాష్ప
రుద్ధనేత్రములతో శుద్ధమతిని
గీ॥ కీర్తన మొనర్చుభాగ్యంబుఁ గృప నొసంగు
మయ్య! రామయ్య! ననుబ్రోవుమయ్య సతము
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౩

సీ॥ దీనరక్షణమందు దీక్షఁ బూనితి వౌట
దీనుఁడ నన్ బ్రోచితీరవలయు
దాసపోషణమందుఁ దాల్చితి బిరు దౌట
దాసునన్ బ్రోవగాఁదలఁప వలయు
భక్తపాక్షికుఁ డంచుఁ బ్రథవహించితి వౌట
నీమూఢ భక్తుని నేలవలయు
కృపణపాలకుఁ డంచుఁ గీర్తిగాంచితి వౌటఁ
గృపణుని నన్ గావ నెంచవలయు
గీ॥ దిక్కుమాలిన నాకీవె దిక్కుగమ్ము
బక్కబంటుగనైన నన్ బట్టుకొమ్ము
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౪

సీ॥ దేహబాంధవులపైఁ దీరనిప్రేమ యన్
వలలోఁ దగుల్కొసి వసరుకతన
సంసారహేతువై సాగు సతీసుత
మోహమన్ జలధిలో మునుఁగుకతనఁ
బ్రాకృతజనులతోఁ బలుమారు చేసెడి
సంసర్గ మను బావి జాగు కతన
విషయసుఖంబులే విమలసౌఖ్యంబను
భావసర్పాహతి బడలు కతన
గీ॥ రామ! తికమకఁ జెందుచు రాత్రిఁబవలుఁ
దాపమొందెద నీకనైన దయను గనుమి!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౫

సీ॥ కోదండధారివై నాదండ నీవుండ
జమునిదూతలకు నే జంకనేల?
మా యమ్మ సీతమ్మ నాయండ నుండంగ
దుఃఖాబ్ధిలో నేను ద్రుంగనేల?
నా పిన్నతండ్రియై యోపిక సౌమిత్రి
ప్రక్కతోడుగ నుండ భయమదేల?
నాయన్న హనుమన్న నా వెన్క నే యుండ
నాత్మశత్రువులకు నడలనేల?
గీ॥ రామ! నీపాదసేవచేఁ గ్రాలునట్టి
సాధువులు ప్రాపుగా నుండ బాధయేల ?
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౬

సీ॥ నీపాదపూజకై నిత్యంబు విసువక
పుష్పాంజలు లొసంగు పుణ్యమునకు
నెవ్వ రేమన్నఁ దా మొగ్గు లెంచక వారి
కుపకృతిఁ జేయు నిష్కపటతకును
మునివలె మౌనముద్రను బూని సంతత
ధ్యానంబునందును దనరుటకును
సమానభావముఁ బూని సంతతంబును ద్వంద్వ
బాధల సహియించి పరఁగుటకును
గీ॥ రామ! నీపూలతోఁటలోఁ గ్రాలుపూల
చెట్టుగానైనఁ బుట్టువుఁ జెందనైతి!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౭

సీ॥ జానకీనాథ! నీసత్కృపచేత నై
రాశ్య మొక్కొక వేళఁ బ్రబలు నైనఁ
బ్రాకృతగుణములు పైపయి మూఁగ నా
స్వాంతంబు గలవరపాటుఁ జెందు
నీపదధ్యానంబు నోపికతోడుతఁ
జేయనేరక యుండెఁ జింత మునిఁగి
చిత్తంబు వశముగాఁ జేయలేనైతి పెక్కు
చిక్కుల స్రుక్కుచు దిక్కుమాలి
గీ॥ యుంటి శరణంటి సన్ బ్రోవుమంటి నిన్ను
వంటివానిని నేఁ గాన నంటిఁ దండ్రి!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౮

సీ॥ నవరత్నఖచితమౌ నవ్యసువర్ణకి
రీటం బహస్కరుకీతి వెలుఁగఁ
దళతళ మెఱయుచు ధవళాతపత్రంబు
కోటిచంద్రులకాంతిఁ గొమరు మిగులఁ
గమనీయతరరుచిఁ గల్లు కల్కితురాయి
మకుటపార్శ్వంబున మహిమ దనర
చెలువగు భక్తచిత్తంబులను గొను
వదనారవిందవైభవముతోడ
గీ॥ దివ్యకోదండధారివై దేవదేవ!
ఎప్పు డీవు గన్పట్టెద వెల్లవేళ!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౯

సీ॥ అంతులేనట్టి మహాపచార సహస్ర
ములు చేయుట కొకింత కలతఁ లేదు
దుర్విషయాబ్ధిలోఁ ద్రుంగి సంతతదుఃఖ
మనుభవించుటకైన నలతలేదు
ఎప్పటి కప్పుడే యిక్కట్లు గాంచుచు
వసగుచుంట కొకింత వంతలేదు
చేసినకృత్యంబె చేయుచు నాయువు
క్షీణించుచుంటకుఁ జింతలేదు
గీ॥ మందమతి నౌచు నిత్యా మామర్ష మూని
యుంటి నన్ గావుమయ్య! కోదండపాణి!
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౨౦

సీ॥ అఖిలవేళలయందు నత్యంతమును జగ
త్సృష్టి స్థితి లయంబుఁ జేయఁగల్గి
సర్వస్వతంత్రత జానొంది యఘటిత
ఘటకత్వశక్తిచేఁ గ్రాలు దీవు
గావున నీసేవఁ గాంక్షించువారికి
కూడఁ బ్రారబ్ధంబుఁ దోడుసేసి
యేడిపించెద వెవ్వ రేడ్వకయుండిరి ?
నీభక్తు లిద్ధర నిజముఁ జెప్పుమ
గీ॥ గజము ద్రౌపది మఱి గోపికలును గృధ్ర
రాజు మిక్కిలి దుఃఖాగ్నిఁ గ్రాఁగ లేదె ?
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౨౧

సీ॥ ప్రాకృతదేహంబుపైఁ గల్గునమతచే
నాత్మబాంధవు నిన్ను నరయలేక
విషయేంద్రియములచే వివశుండ నయి హృషీ
కేశుని నిన్మది నెంచలేక
తాపత్రయాగ్నిలోఁ దపియించుటన్ భవ
తాపహారకు నిన్నుఁ దలఁపలేక
క్షుత్పిపాసలచేత స్రుక్కుచు నీపాద
సేవామృతముఁ గ్రోలుఁ జింతలేక
గీ॥ లేకయేయున్న వానిగా లోకమందు
జడుఁడనై యున్న నన్ బ్రోవు జలధిశయన
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౨౨

సీ॥ ఇది యిట్టు లనుచు నొక్కింత వాఁ దెఱచి వా
క్యముఁ బల్కశక్తి లేనట్టివాఁడ
ఏవేళ కేది లభింపఁజేసెదవో నీ
వద్దాని కే భోక్తనైనవాఁడ
కీడు మేలు నెఱింగి కృత్యంబుఁ గావింప
లేశమేనియు బుద్ధిలేనివాఁడ
నస్వతంత్రతతోడ నత్యంత మిడుమలఁ
గుడుచుచు సంకటపడెడువాఁడ
గీ॥ ఘోరసంసార పంకిలకూపమందుఁ
గూలియు నీ పదప్రాప్తిఁ గోరువాఁడ
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౨౩

సీ॥ అమిత వాత్సల్య రత్నాకర! రామ! చం
చలచిత్తుఁడను మహాజడుఁడ నైన
నన్నుఁ గుమారుఁగాఁ గన్నవాఁడవుగాన
జన్మంబు లెన్నియో జరుగుచున్న
వెంటనంటియె యుండి కంటికి ఱెప్ప నాఁ
బరిపాలన మొనర్చు ప్రభుఁడవీవ
యైనను స్వాతంత్ర్యమం దసమానుఁడ
వని భయంపడుచు మా యమ్మయైన
గీ॥ జానకీదేవిపాదాంబుజములఁ బడితి
నేమి జేసినఁ జేయని మ్మామె నన్ను
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౪

సీ॥ సహజమా నానంద జలధిలోఁ దేలక
క్రూరకర్మపుగోతిఁ గూలినాఁడ
నిరుపమానం బైన నీగుణావళి వీడి
పాపంపుమాటలు పల్కినాఁడ
అసమానమాధుర్య మగు నీదు నామామృ
తము మాని వేఱొండుఁ దలఁచినాఁడ
సతతనిర్హేతుక జాయమానకటాక్ష
వీక్షణుఁ డగునిన్ను వీడినాఁడ
గీ॥ సకలకాలములందు మహాపచార
జీవనుఁడ నైన నన్నెట్లు చేరతీతో ?
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౫

సీ॥ నిర్మలమణిసౌధ భర్మడోలాకేళి
శృంగారరసము సీతాంగనకును
తాపసోత్తములకు దండకారణ్యసం
చారంబునం దతిశాంతరసము
యుద్ధరంగమునఁ బ్రసిద్ధపరాక్రమ
రాక్షసపాళికి రౌద్రరసము
స్వాశ్రితభక్తరక్షానల్పదీక్షయం
దధిక మానట్టిదయారసంబుఁ
గీ॥ జూపు చనిశం బఖండ తేజోవిశేష
మున నతాంహస్తమం బెల్లఁ బోనడంతు!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౬

సీ॥ స్వీయమా భరమెల్లఁ బ్రీతిగ నీపాద
పద్మంబులకు సమర్పణ మొనర్చి
ఫలకాంక్ష విడిచి నిర్మలధర్మ మూనుచు
స్వాంతమం దతిభక్తి సంతరించి
నిత్యంబు విసువక యత్యంతమగుశ్రద్ధ
నర్చావిధానకృత్యములఁ జేసి
దినదినమును బని మనవిఁ జేయుచుఁ ద్వత్కృ
పామహితప్రతిభను గడించి
గీ॥ భరతువలెఁ దాల్చెదను నీదుపాదుకలను
సమ్మతింపుము దీని కేన్ జగదధీశ!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౭

సీ॥ ఏనాఁడుగల్గు? లక్ష్మీనాథ ! నీపాద
సేవాధనం బవిచ్ఛిన్నముగను
ఎప్పాటఁ గాంతు మా యప్ప ! నీభువనైక
మోహనం బైనట్టి ముద్దుమోము
ఏవేళ లభియించు నిందీవరశ్యామ !
తావకనామామృతంబుఁ గ్రోల
ఏకాలమున నబ్బు లోకేశ ! నీదుకైం
కర్యముల్ సేయుభాగ్యంబు నాకు
గీ॥ అఖిలభాగవతాంఘ్రిదాస్యానుభావ
మిచ్చి ననుబ్రోచు టెఁకనెప్పుడెవుడో ? రామ !
హతవిరాధ ! విధూతసర్వాపరాధ !
తమ్మరపురాధినాథ ! సీతాసనాథ ! ౨౭

సీ॥ నావంటిదురితాత్మునకుఁ గల్గనేర్చునే?
తావకీనపదాబ్జసేవనంబు
ననుఁబోలుగర్విష్ఠునకు లభియించునే?
త్వజ్జన్మవేళ నభ్యర్చనంబు
నాబోటివిషభావునకును బ్రాప్తించునే
తావకభక్తిసుధారసంబు
నాయంతమోహాంధునకు సమకూరునే
త్వన్ముఖరాకేందు దర్శనంబు
గీ॥ ఏదిగతి నాకు రక్షకుం డెవ్వఁడయ్య ?
నీ వనాదృతిఁ జేసిన నీరజాక్ష!
హతవిరాధ ! విధూతసర్వాపరాధ !
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౨౮

సీ॥ క్షణమైన నీపాదజలజచింతన లేని
మందభాగ్యుఁడ నైతి నిందిరేశ!
కలనైన నీకు మ్రొక్కఁగ నెంచనంతటి
పాపకర్ముఁడ నైతిఁ బరమపురుష!
గడియసేపైన నిన్ గనులఁ గాంచనియట్టి
మూఢచిత్తుఁడ నైతి మోహనాంగ!
ఒకపరియైన నిన్ బ్రకటింపఁజాలని
దురితాత్మకుఁడ నైతిఁ దోయజాక్ష!
గీ॥ ఇంత దౌర్భాగ్య నెలవైన నేలుకొనుము
వమితవాత్సల్యజలనిధి వైననీవు
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౩౦

సీ॥ చాలదే? శిలవృత్తి జఠరాగ్నిఁ జల్లార్ప
సస్యవృత్తులకు సల్లాడనేల?
చాలదే? దప్పిక సమయింప నదినీరె
పానీయములకునై పరుగులేల?
చాలదే? యొకగోచి జనసౌందర్యముఁ గప్ప
కౌశేయములకునై కలఁత యేల?
చాలదే? నిజబాహుశాఖయే దిండుగాఁ
బాలీసులకు నింతబాధ యేల?
గీ॥ చాలదే? భూమి శయ్యయై సౌఖ్య మొసఁగ
నీకృపాపాత్రుఁ డైనట్టినిపుణమతికి
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౩౧

సీ॥ నీరదంబులలోని నీరంబు గనుఁగొన్న
నీ పరమానందంబు నే నెఱుంగ
గంగాదినదులలోఁ గల తీర్థమును గ్రోలు
శివసాయుజ్యానందంబు నే నెఱుంగఁ
బరిస్తుతస్థితము బానీయోదకమునంటి
నీ విభవముల నే నెఱుంగ
భూగతజలము నాఁ బొల్పొందుచున్నట్టి
నీయంతరాత్మను నే నెఱుంగ
గీ॥ సమ్మతవిధి నాఁగ మూఁడుభాగ్యమయినట్టి
నీ శుభార్చనతీరులు నే భజింతు
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మిరఘురాధినాథ! సీతాసనాథ! 32

సీ॥ "న త్వాం క్షమామ్యహం సదావిహీనస" మ్మని
పలుకుచుందువు జగత్ప్రభుఁడవగుట
ఆమాటయే నిశ్చయముఁ జేయఁ బూనితి
వేని లోకాన మెట్లు జరుగు?
కరుణారస మొకింతఁగలవాఁడు ప్రభుఁ డౌట
కర్తుఁడు లేనివాఁ డర్తుఁడౌనె?
మా యమ్మ సీతమ్మ నీ యంకవాసిని
కరుణాస్వరూపిణి గాన నన్నుఁ
గీ॥ కెట్టులైనను రక్షింప నెంచియుండె
భయపడను జుమ్మి నీవాఁడుపల్కులకును
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మిరఘురాధినాథ! సీతాసనాథ! 33

సీ॥ ఆత్రముతోడ దురాశావశుండనై
సంసారకాంతార సరణిఁ జొచ్చి
తాపత్రయాభీల దావాగ్ని పైఁ గ్రమ్మఁ
గా నుడ్డుఁగుకుచుచుఁ గళవళించి
కామక్రోధాది రాక్షసవర్గ మాహార
వాంఛ మీఁదికి దూఁక భయముఁ జెంది
యెదుర్చుటకైన నొక్కింత దార్ఢ్యము లేక
యలసతఁ గాంచుచున్నట్టి నాకుఁ
గీ॥ దావకపదాబ్జ సేవామృత ప్రవృష్టి
దిక్కుగాక మఱెయ్యది దిక్కు లేదు
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ ! ౩౮

సీ॥ వద్దు వద్దుర! రామభద్ర! నాతో వాదు
బలవద్విరోధంబుఁ బాడి గాదు
ప్రభునికన్నను మొండి బలవంతుఁ డగుట నీ
తొండిసేతల సాగకుండఁ జేతు
కనుచూపులో నిన్నుఁ గదలనీయక నిల్పి
స్వాంతరజ్జువున నిన్ బట్టి కట్టి
హృదయగుహాను బెట్టి పదిలమొనర్చెదఁ
గవివాక్య మిది వృథాగాదు సుమ్మి
గీ॥ నేనుఁ గవినౌదునో? కానో? నీవె పలుకు
కవినిగాఁ జేసితివి నీవకాదె? నన్ను
హతవిరాధ ! విధూత సర్వాపరాధ !
తమ్మరపురాధినాథ ! సీతాసనాథ ! ౩౯

సీ॥ జ్ఞానశక్తులు బలైశ్వర్యముల్ వీర్యతే
జస్సులు నీయందె సంవసించు
నటులౌట భగవంతుఁ డనఁగ నీవొకఁడవే
యగుదు వన్యుం డెట్టు లగును? రామ!
కరిరాజు నెవరు రక్షణముఁ జేసిరి? త్రిలో
కముల నల్లాడు కాకమున కెవఁడు
ము న్నడ్డుపడియె? వేల్పులలోన సర్వశ
క్తుఁడవు జగద్రక్షకుఁడవు భక్త
గీ॥ వత్సలుండవు సత్కృపావార్ధి వటల
సేవకానందమూర్తివి నీవ దేవ!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౩౬

సీ॥ అరుగంటలకు నే నాచరించెద స్నాన
మది యెందు కనఁ దెలియదుర! రామ!
తిరుమణికాపును దిద్దెద ముఖమందు
నది యేల ననఁ దెలియదుర! తండ్రి!
గాయత్రి జపియింతుఁగాని యే మది యని
యడిగినయెడఁ దెలియదుర! దేవ!
భగవదర్చన నెట్టిపనిమీఁదఁ జేసెద
నని యడిగినఁ దెలియదుర! శ్రీశ!
గీ॥ వట్టిబూటకవేసంబె బెట్టుకొన్న
మూర్ఖునకు నెట్లు నీపాదములు లభించు?
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౩౭

సీ॥ పట్టెడుజందెముల్ పదిలంబుగా ధరిం
చితి దానితత్త్వంబుఁ జింతసేయ
నఖిలకాలములందు హరిసేవ సేయుఁ డం
చని చెప్పినను దాని నాచరింప
నేసూత్రి మని యెవ్వరేనిఁ బ్రశ్నింప వై
ఖానసమనెద నద్దాని నెఱుఁగ
ననవరతంబు మిథ్యాచారమును బూని
యును వైష్ణవుఁడ ననుచుందు లోక
గీ॥ వంచనము సేయుటకు నిటువంటి దుష్ట
శీలు నెటు బ్రోచెదవొ? దయాశీల! రామ!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! 3౮

సీ॥ ప్రజలందఱకు మహాభక్తుని పగిది వే
షము చేతఁ గన్పడు జడమతుండ
హృదయమందున భక్తి యెట్టిదో తెలియని
యట్టిదుస్తామసుం డైనవాఁడ
హరిదాసుఁ డితఁ డని యనుట కొప్పిద మైన
పల్కులాడెదనాత్మవంచకుండ
నఖిలంబు నీకు సమర్పించితి నని వా
ఙ్మాత్రంబె జెప్పుదుర్మార్గరతుఁడ
గీ॥ నింతపాపిష్ఠునకు నింక నెట్లు నీదు
పాదసేవ లభించురా? పరమపురుష!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! 3౯

సీ॥ చలిపందిరిని జేరు జనులచందంబున
నొక్కతావునఁ గూడుచుంద్రీ లోకు
లట్టులే క్రమముగా సరుగుచుందు రటంచుఁ
బెద్దలు జెప్పఁగా వినియుఁ గనియు
బుద్ధిలోపల దానిఁ బూని నిల్పఁగలేక
ద్రొక్కులాడుచు సుఖదుఃఖములకు
స్రుక్కుచు సొక్కుచు దిక్కుమాలినవారి
దిక్కయి బ్రోచు నీ దిక్కుఁజేరి
గీ॥ మ్రొక్కులిడు నన్నుఁ గావవే! మోహనాంగ!
దీనరక్షక! సర్వేశ! దేవదేవ!
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మెరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౪౦

సీ॥ సుఖదుఃఖములు గల్గుచో మోదఖేదముల్
గానకుండెడునట్టి జ్ఞానిఁగాను
అనవరతంబు భక్త్యతిశయమున మేను
మఱచియుండెడి శుభమతినిఁగాను
కామరోషంబు లుగ్రంబుగఁ బైఁగ్రమ్మ
వాని సుంత యడంచువాఁడఁగాను
నీదు తత్త్వము దెల్పు నిర్మలగ్రంథముల్
పఠియించునట్టి నేర్పరినిఁగాను
గీ॥ ఏమిగని నన్ను రక్షింతు విందిరేశ!
పరమ దౌర్భాగ్యుఁడను జుమ్మి పద్మనాథ!
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మెరపునాధినాథ! సీతాసనాథ! ౪౧

సీ॥ నాగుణమేలరా? నళినాక్ష! నన్బ్రోవ
నెంచెద వేని నీహృదయమందు
నాగుణమేలరా? నళినాక్ష! నన్బ్రోవ
నెంచవచ్చేని నీ హృదయమందు
నీదు కారుణ్యంబు నీ పెంపు నీ సొంపు
నీ స్వభావంబును నీగుణంబు
నీదు వాత్సల్యంబు నీ యుదారత్వము
నీ మహామహిమయు నీ ప్రభుత్వ
గీ॥ మెంచి రక్షింపు మిట్టి యకించనజనుఁ
బట్టి శోధింపవలయునే? పంకజాక్ష!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౪౨

సీ॥ ఆత్మవంచకులలో నగ్రగణ్యుఁడ నేను
క్షుద్రులలోన నక్షుద్రగతిని
మర్యాద నేన యమర్యాదలకునెల్ల
చపలులలోపలఁ జపలమతిని
పాపిష్ఠులం దతిపాపిష్ఠుఁడను నేన
కామదాసులలో నఖండయశుఁడ
క్షమఁ గృతఘ్నులలోనఁ గడుఁ గృతఘ్నుఁడ నేను
దుండగీఁడులఁ జాల దుండగీఁడ
గీ॥ నైతి నెట్టులు దుఃఖాబ్ధినంత దాటి
నీపదాంభోజయుగళంబు నేను గాంతు?
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౪౩

సీ॥ నా యఘాళి గణించి న్యాయశాస్త్రమురీతి
దండింపఁ గా దండధరున కీవు
న న్నప్పగింపకు నారాయణా! జగ
న్నాథుఁడ వీవాట నన్ను బ్రోవ
శిక్షింప నీకుఁగా కీక్షితి నెవరికిఁ
గలదు స్వాతంత్ర్యంబు కలుషహరణ!
దండింప నెంతువేని దండింపు నీపాద
తరుణాబ్జమున నొక్కతన్నుఁ దన్ని
గీ॥ యట్టులైనను మతిగల్గి యడఁగియుందు
నేమొ! దాసానుదాసుఁడనై మహాత్మ!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౪౪

సీ॥ తనకుమారునిఁ దండ్రి దండితుఁ జేయుచో
వల దని చెప్ప నెవ్వండు జాలు?
తనపతియే సతితనువు నమ్మెడుచోట
నన్యుఁడు వల దటంచనఁగఁ దరమె?
తనతల్లి విషమిడఁ దలఁచెడునెడ దాని
మాన్పసమర్థుఁడౌ మనుజుఁ డెవఁడు
తనుఁగొల్చువానినే దైవంబు శిక్షింప
రక్షింప నెవఁడు సత్ప్రభువుగలఁడు
గీ॥ తండ్రి భర్తయుఁ దల్లియు దైవమీవె
సహజముగ నాకు నగుదువో సరసిజాక్ష!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౪౫

సీ॥ జానకీశ్వర ! నీదు చరణపంకజములే
శరణం బటన్న నిశ్చయముతోడ
నెల్లకాలంబుల నుల్లసంబునఁ గౌఁగి
లించుకొనెద విడలించి నన్ను
నెట్టివైచినఁగాని నేను ని న్వదలక
పెనఁగులాడెదఁగాని విడువలేను
ఆకొన్న బాలుఁ డమ్మా! యాచుఁ గాళులం
బడిన జనని నెట్టివైవఁగలదె ?
గీ॥ వైచినను నెడబాయునే ? పాసెనేని
మఱియొకటి దిక్కు గల్గునే ? మదనజనక !
హతవిరాధ ! విధూతసర్వాపరాధ !
తమ్మరపురాధినాథ ! సీతాసనాథ ! ౪౬

సీ॥ నీలమేఘచ్ఛాయఁ బోలు దేహముతోడఁ
దరుణారవింద నేత్రములతోడ
నందమా సరిసరియవయవంబులతోడఁ
గరితుండనిభ దోర్యుగంబుతోడఁ
జిఱుగంట మ్రోతలఁ జెలఁగు ధనువుతోడ
ముగ్ధమోహనముఖాంబుజముతోడ
లలిఁ గృపామృతముఁ జిప్పిలుకటాక్షముతోడ
సలలితమందహాసంబుతోడ
గీ॥ నమితవాత్సల్యజలధి మా యమ్మతోడ
వచ్చియొకమాటు నాకుఁ గన్పట్టుమయ్య
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౪౭

సీ॥ జేనెడుపొట్టకై భూనాయకుల ముంగి
ళ్ళుల బల్లి వలెఁ బడి యలతఁజెంది
యొనగూర్చినట్టిదౌ ధనము దంభన మగు
నని తలపోయుచు నహరహంబు
సుమనస్సమారాధనము భరతాభీష్ట
దము హనుమత్సేవితము శుభదము
రావణసోదర రక్షకమును మాష్ట
కాకజీవాధారకము నతార్త
గీ॥ భక్తసంజీవనంబునై బరఁగుసీదు
పాదుకాధనమే గొల్చిబ్రదుకువాఁడ
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౪౭

సీ॥ శృంగారమైనట్టి బంగారుశాల్వ చె
ఱంగులు వెనుకఁ జీరాడుచుండ
నతసీకుసుమకాంతి నవఘుళించెడు మేని
చాయ నల్దిక్కులఁ జాదుకొనఁగఁ
దారహారద్యుతితతి భక్తనయన చ
కోరములకు జ్యోత్స్నయై రహింప
వజ్రితనుతాంగ్రిణవై భవం బాశ్రితా
భయకారణం బౌచుఁ బ్రొద్ధిమీఱ
గీ॥ నొక్కపరియైన నామది నొప్పిదముగ
వచ్చి కన్పడఁజాలవా? వనరుహాక్ష!
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౪౮

సీ॥ ముద్దులు గురిసెడు మోముపై ముంగురుల్
కొదమతుమ్మెద లనఁ గొమరుమిగులఁ
గాటుక కన్నీరు కమలనిస్సృతసుధా
సారంగురీతిఁ జెంపారుచుండ
గళమున మేల్మిబంగరుకంటె పూర్ణేందు
పరివేషకాంతులఁ బరిహసింప
ధరణిఁ దోగాడుచుఁ దల్లిఁ జేరఁగబోవఁ
గాలుసేతులు డస్సి నేల బొజ్జ
గీ॥ సోకను బరుండి తలయెత్తి చూచు చిన్ని
చూపులను నేఁడు నన్నిటు చూడవయ్య!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౨౦

సీ॥ కాకపక్షములు మేఘంబుల హసియింప
నెమ్మోము రాకేందునిన్ జయింప
అమలినతారహారావళి నక్షత్ర
ములకాంతి నుల్లసంబున గ్రసింప
ఇందీవరశ్యామ సుందరదేహంబు
ప్రవిమలాకాశగర్వము హరింప
చిఱునవ్వు వెన్నెలముఱువెల్ల డింపఁగ
శ్రీరామచంద్రుఁడవై రహించు
గీ॥ నీదు బాల్యవపువుఁ గాంచునిర్మలుండు
జూచునే యన్యమును దన్నుఁ బ్రోచు నంచు
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధనాథ! సీతాసనాథ! ౨౧

సీ॥ శరశరాసములు హస్తంబునఁ దాలిచి
ప్రేమతో సౌమిత్రి వెంటరాఁగ
మకుటతటోల్లసన్మణిమాలికలకాంతి
బాలసూర్యుని సొంపుఁ గేలిసేయ
నక్షయశరధి వెన్నంటి రిపువ్రజ
మును దెల్పుటకు నృత్యమునఁ జెలంగ
పరివిమలభాసమౌ స్వర్ణోపవీతంబు
నీలాభ్రగతశంపఁ బోలుచుండ
గీ॥ యజ్ఞరక్షణమునకుఁ బితాజ్ఞ గాధి
తనయుతో నేగుసీచక్కఁదనము నెంతు
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౫౨

సీ॥ తలఁబ్రాలుఁబోయు సీతాదేవిబాహుమూ
లములపై నేత్రపద్మములపైన
పార్శ్వస్థభామాళిపై సభాసదులపై
లలితాక్షతలనుంచు తెలెలపైన
రత్నశోభితనూపురముల బెడంగుపై
స్వర్ణకౌశేయవస్త్రంబుపైన
పైటచెరంగుపైఁ బొతరలాడుచుఁ
జెలువొందునోరచూపులను నేఁడు
గీ॥ జూడుమీ నన్ను నొకపరి సుందరాంగ!
దయవొలికించుకగలదేని దాచుకొనక
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౫3

సీ॥ కామంబు నంతయుఁ గారింపఁగాలేక
శాస్త్రనిషిద్ధముల్ జరిపిజరిపి
జరుపుచు జరుపంగ సమ్మతించుచు నుంచి
నిశ్చయముగ నిది నిజమురామ!
పదుగురు జూడంగ భక్తునివలె వేష
మును దాల్చి చరియించు ననవతరముఁ
బ్రకృతివశుండనై బ్రిజ్జఁ గోల్పోయి సం
సారకూపంబున జారిపడితి
గీ॥ సభయహస్తంబుతోడ న న్నాదరించి
యుద్ధరింపుము వేగఁ బ్రసిద్ధచరిత!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౫౪

సీ॥ శరణాగతత్రాణ బిరుద మేమాయెరా?
దాసుని న న్నేలఁ దలఁపకున్న
నార్తరక్షకుఁ డన్నకీర్తి యేమాయెరా?
యార్తుఁడ నాగతి నరయకున్న
వాత్సల్యజలధి వన్ వాక్య మేమాయెరా?
మూర్ఖుఁడ నగునన్నుఁ బ్రోవకున్నఁ
గరుణాబ్ధి వనెడు నీ ఘనత యేమాయెరా?
కరుణావిహీను నన్ గావకున్న
గీ॥ నర్థిమందారుఁ డనుట యేమాయె దండ్రి!
యర్థి నౌ ననుబ్రోవవే నంబుజాక్ష!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౫౫

సీ॥ బ్రహ్మరుద్రాది దేవతలెల్ల రెద్దాని
శిరములఁ దాల్చి చెలఁగుచుండ్రు
మునిసంఘములు నిత్యమును ఫాలమున దేని
దాల్చుటకై ప్రయత్నంబొనర్తు
రెద్దాని గాలి యొక్కింతయు సోకిన
జడమేని ముక్తికిఁ జనుచు నుండు
గౌతమాంగనఁ బ్రోవఁగా నెద్ది తానయై
వాత్సల్యమును జూపి వరలె నట్టి
గీ॥ నీపదాంభోజ రజమును నే భజింపఁ
గోరుచున్నాడ నద్దానిఁ గూర్పుమయ్య!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౫౬

సీ॥ నావాఁ డనుచు నీమనంబున నుంచినఁ
జాలు వేవేల్ గోరజాల రామ
యెచ్చోటనుండిన నెచ్చోటఁ బండిన
నెచ్చోట జనిన నింకేమిభయము?
సర్వగతుండవై సర్వేశ్వరుండవై
సర్వనియంతవై సర్వచేత
నాచేతనాత్మజీవాధారకుండవై
యమితవాత్సల్యాబ్ధి వైన నీకుఁ
గీ॥ జేతు లెత్తి ప్రణామముఁ జేసినాఁడ
సత్యముగ నేను నీవాఁడ జలరుహాక్ష!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౫౭

సీ॥ నీచజన్మ మొసంగి నిరయంబునం గూల్చు
గావునం బాపంపుఁగర్మఫలము
మంచిజన్మము నిచ్చి మంచిలోకముఁగూర్చుఁ
గావునం బుణ్యంపుఁగర్మఫలము
వాత్సల్యనిధి వయి వారింపవే యవి
రెండును బ్రాప్తింపకుండఁ జేసి
యినుపసంకెల పాప మనియు బంగారుసం
కెల పుణ్యమనియుఁ బెద్దలు వచింతురి
గీ॥ జన్మమిడుటకు రెండును సమములౌటఁ
బుణ్యమును పాపమును నీవె పోనడంపు
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౫౭

సీ॥ కరిరాజుఁ గాచిన కరుణాబ్ధి వని యందు
ద్రౌపదిఁ బ్రోచు నుదారుఁడందుఁ
బ్రహ్లాదు రక్షించు భక్తవత్సలుఁ డందు
వల్లవీజనమనఃప్రభుఁడ నందు
గజపతి నేలెడుఘనబుద్ధి వనియందు
నకౄరుఁ బ్రోచుదయాళు వందుఁ
గాకంబుఁ బోషించు శ్రీకరుడనియందు
నాపాలిభాగ్య మైనాఁడ వందుఁ
గీ॥ బ్రోవుమా! రామ! యంచు వాపోవుచుందు
నేమిచేసినఁ జేయు మిం కేమనందు?
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౫౮

సీ॥ స్వాభావికముగ సర్వంబు నీదై యుండ
నేను నాది యటంచు బూని మోహా
మాత్మవంచకుఁడనై యత్యంతదుఃఖంబు
లందితి "మునుపు" గోవింద! యిప్పు
డిది నాదికాదు నీయది నేను నీవాఁడ
నని యప్పగించితి గనుక నీవు
స్వామివి న న్నెట్లు జరిపిన జరుపుము
మంచిచెడ్డలు మది నెంచఁబోక
గీ॥ భారమంతయు వీడి నీపాదయుగళి
నిర్భయత నిర్భరత నుందు నీరజాక్ష!
హతవిరాధ!విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ!సీతాసనాథ! ౬౦

సీ॥ బంగారుధనువులు రంగారుచుండంగ
వామహస్తముల భాస్వరము లగుచు
సన్నద్ధకవచులై సర్వాశ్రితవ్రాత
దాస్యపరాధీనతత్వ మొప్ప
నర్ధచంద్రాకార మగుశరంబులఁ గూడి
కేల ధరింపుచు లీలఁ గోడఁ
జిఱునవ్వు కెమ్మోవిశృంగారమును బెంప
భక్తాభయప్రదప్రభుత మెరయ
గీ॥ నీవునుం దమ్ముఁడును దోడునీడ లగుచు
నాకు సాక్షాత్కరించు టెన్నఁడు? రామ!
హతవిరాధ!విధూతసర్వాపరాధ
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౬౧

సీ॥ జపమొనర్పఁగ నెంచి జపమాలఁ జేఁబూన
నది తటాలున భూమియందుఁబడును
ధ్యానంబొనర్పంగఁ దలఁచి కూర్చుండినఁ
బైపయి నిద్దుర ప్రబలుచుండు
ధరణిపై సాష్టాంగదండ మర్పింప నెం
చిన మనం బినుమంత వినదు మాట
నీనామమును బల్క నేఁ గోరఁగా జిహ్వ
సేయ దద్దాని విధేయమగుచు
గీ॥ తనువె ప్రత్యక్షశత్రువై తనరుచుండ
దీని పొత్రిఁక మాన్పవే దేవదేవ!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౬౨

సీ॥ స్థూలప్రకృతియాచుఁ జూపట్టు దేహంబు
స్వాంతంబు సూక్ష్మ మా ప్రకృతియగును.
స్థూలదేహం బొక్కచోఁ బడియుండు స్వ
భావంబుగల దాట బాధలేదు
సూక్ష్మశరీర మెచ్చోనైన దిగ్గు స్వ
భావంబుగలదాట బదియునాల్గు
జగములఁ జరియించి క్షణములో నెప్పటి
యట్ల సమీపంబు నంద నిలుచు
గీ॥ నట్టిదొంగను నీదు పాదాంబుజముల
యందు దణచిపెట్టి వదలకు మయ్య యెపుడు
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౬౩

సీ॥ సర్వధర్మంబులు జయ్యనఁ ద్యజియించి
నన్నొక్కనినె శరణంబు చొరుము
నేను నీదగు పాపనిచయంబుఁ బోద్రోలి
యభయంబు గూర్చెద నడలబోకు
మని చరమశ్లోకమున నీవు చెప్పిన
మాటల నమ్మి జంజాటమెల్ల
మాని నీపాదపద్మంబులే శరణంబు
గా నమ్మియుంటి నిక్కముగ నాదు
గీ. నమ్మికను వమ్ముచేయక నమ్మతించి
రమ్మభయ మిచ్చి ఘోరపాపమ్ముఁ జిమ్మి
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౬౪

సీ॥ జ్ఞానస్వరూపుఁడ వైన నిన్ మెప్పింప
విద్య యున్నదె? భక్తివిద్యగాక
శ్రీసనాథుఁడ వౌచుఁ జెలగు నీ కర్పింప
ధనమున్నదే? మనోధనము గాక
పరమాత్మ వగు నీకుఁ బరితోషముం గూర్చు
ఫల మున్నదే? యాత్మఫలము గాక
భక్తవత్సలుఁడవై బరగు నీదరిఁ జేరు
పథ మున్నదె! ప్రపత్తిపథముగాక
గీ॥ నిఖిలమును నీవుగా నెంచు నిపుణమతికి
నియతి యున్నదె? కైంకర్యనియతిగాక
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౬౫

సీ॥ నిజము విచారింప నీ వెట్టులుందువో?
యెచ్చట నుందువో? యెవఁ డెఱుంగు
నై నను నళినపత్రాయతేక్షణుఁ డని
యిందీవరశ్యామసుందరుఁ డని
కోదండధరుఁ డని గుణనిధి యని కరు
ణావార్ధి యని మహానందుఁ డనుచు
నాగమము వచించు నటులౌట నీరూప
మునుఁ జూడఁ గోరితి మనమునందుఁ
గీ॥ గామితార్థదుఁ డగుట నిక్కంబయేనిఁ
గానర మ్మొక్కపరియైన గరుడగమన!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౬౬

సీ॥ చండాతపంబుల మండిపోవువేళ
శీతాంశుశైత్యంబుఁ జెందువేళ
నభ్రమండలములో నలసతఁ గనువేళ
నరకయాతనలచే నలఁగువేళఁ
బవనంబులోఁ జిక్కబడి కొట్టుకొనువేళ
వర్షధారల భూమిఁ బడెడువేళ
సస్యగతుండనై జఠరాగ్నిఁ బడువేళ
బురుషు నండంబుల బొరలువేళ
గీ॥ మాతృగర్భంబునం జొచ్చి మలయువేళ
దిక్కు నీవొక్కఁడవె కదా? దేవదేవః
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౬౭

సీ॥ గర్భగుహాంతరగతుఁడనై మలమూత్ర
ములరొంపిలోఁ దల మునుగువేళ
వేయి తేళ్లులు గుట్టువిధమున క్రిమిగల్గ
వికటవహా ద్వారాన వెడలువేళ
దోమలీగలు బాధితునిఁ జేయ వారింప
గాలేక శోకాగ్నిఁ గ్రాగువేళ
బాల్యకౌమారయౌవనవార్ధకంబుల
సలఁగుచు మృత్యువు గలుగువేళఁ
గీ॥ బుణ్యపాపలోకములకుఁ బోవువేళ
నీవె యాత్మసఖుండవై నిలిచె దార !!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౬౮

సీ॥ స్థావరోద్భిజ్జాండజములయందును జరా
యుజములలో జన్మ మొందునపుడు
కలయోనులందెల్ల గర్భాద్యవస్థల
నొడలెఱుంగక కడు బడలునపుడు
శైశవాద్యఖిలదశాప్రాప్తసుఖదుఃఖ
డోలికాహతుఁడనై తూలునపుడు
మృత్యువశుండనై మిడుకుచుఁ బాపపు
ణ్యపుసంకెలలఁ జిక్కి యడలునపుడు
గీ॥ నొక్కపరి నిన్ను స్మరియించియుంటినేని
యిట్టి తను వేల గల్గురా ? యిందిరేశ !
హతవిరాధ ! విధూతసర్వాపరాధ !
తమ్మరపురాధినాథ ! సీతాసనాథ ! ౬౯

సీ॥ ఒకమాటు నిన్ వేడుకకునైన బిల్చిన
ఘోరదుఃఖాగ్నిఁ గాగుదునె? రామ
ఒకసారి నీశక్తి బ్రకటించితినయేని
దుష్టజన్మంబు లెత్తుదునె? రామ!
ఒకక్షణమైన నాశ్రీపడవిస నీసేవ
తోడ్తోడఁ గష్ట మొందుదునె? రామ!
ఒకగడెయైన నిన్నకలుషుఁ జూచిన
మదిలోనఁ జింత నొందుదునె? రామ!
గీ॥ ఒకనిముసమేని నన్ బ్రోవు మో దయాబ్ధి!
యనుట గల్గిన భవ మేటికబ్బు? రామ!
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! 20

సీ॥ గౌరీవిభునికన్న ఘనుఁడనే? నీనామ
జపసార మెఱుగంగ జగదధీశ!
ఉద్ధవుకంటె నే నుత్తమజనుఁడనే?
నీతత్వ మెఱుగంగ నీరజాక్ష!
ప్రహ్లాదుమించిన భక్తుండ నగుదునే?
నీరూప మెఱుగంగ నిఖిలరూప!
వాల్మీకిమునికంటెఁ బరమవిజ్ఞానినే
నీకథ లెఱుగంగ నిష్కళంక!
గీ॥ ఏమి గని నన్ను రక్షింతు విందిరేశ!
కాయ మున్నది నీకుకైంకర్యమునకు
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! 21

సీ॥ దయచేసితివిగదా? దండ మర్పింపంగ
శిరము నా కొకటి లక్ష్మీవిహార!
నిర్మించితివిగదా? నేత్రము లొక రెండు
నీమూర్తి సేవింప నీరజాక్ష!
కల్పించితివిగదా? కరయుగ్మమును నీదు
పాదముల్ బూజింపఁ బరమపురుష!
కల్పించితివిగదా? కాళ్ళను నీకుఁ బ్ర
దక్షిణము లొనర్ప దైత్యహరణ!
గీ॥ తను వొసంగితి విట్లు నిదరికిఁ జేర
సాధనంబుగ వాత్సల్య జలధి వౌచు
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతానాథ! ౨౨

సీ॥ నాకు నాల్క నొసంగినాఁడవు నీదివ్య
నామంబు జపియింప శ్రీమనోజ్ఞ!
నాకు ఘ్రాణ మొసంగినాఁడవు నీపాద
తులసి నాఘ్రాణింప దురితశమన!
నాకుఁ జిత్త మొసంగినాఁడవు నీగుణ
చింతనం బొనరింప శ్రీనివాస!
నాకు వాకు నొసంగినాఁడవు నీకథా
గానంబు గావింప జానకీశ!
గీ॥ ఇన్నిటి నొసంగి రక్షించునిన్నుఁ గొల్వ
నేరని కృతఘ్నుఁడను జుమ్మి మారజనక!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాపనాథ? 23

సీ॥ ప్రకృతికిఁ బ్రత్యగాత్మకు ధారకము పోష
కము నీవ యగుదు నిక్కముగ భూమి
నేవేళ కెవరి కేమేమి కల్పింపంగ
వలయునో? దానిఁ గల్పన మొనర్చి
రక్షణం బొనరించు రక్షకుండవు గాన
గతివి భర్తవు నధిపతివి సాక్షి
వాత్మసఖుండవు నై నట్టి నీదు శ్రీ
చరణాంబుజంబులే శరణ మంచు
గీ॥ నున్నవాఁడనురా నను గన్నతండ్రి!
వాస్తవమె పల్కుచుంటినో వనధిశయన!
హాతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౨౮

సీ॥ కోటిసూర్యులకాంతిఁ గొమరొప్పు నప్పర
మవ్యోమమందు సంభావ్యమగుచు
జ్ఞానశక్తులు బలైశ్వర్యముల్ వీర్యతే
జంబులు గొల్వ విస్తార మగుచు
ఒకకాలు ముడిచి వేరొకకాలు జాపి దీ
వ్యదత్నభూషల నందమగుచు
శ్రీభూమినీళలు జెలువొందగా భోగి
భోగస్థమై దివ్యపూజ్యమగుచు
గీ॥ బరగు నీ పరవాసుదేవస్వరూప
మెప్పు డేఁకఁ గాంచగలను? మా యప్ప చెపుమి
హాతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౨౯

సీ॥ గతజన్మములలోనఁ గరుణానిధీ! నీకు
నొకసారి మ్రొక్కియే యుంటినేని
గతకల్పములలోనఁ గమలేశ! నీనామ
మొకసారి నుడివియే యుంటినేని
గతదినంబులలోనఁ గామితార్థద! నిన్ను
నొకసారి పిల్చియే యుంటినేని
గతవర్షములలోనఁ గాకుత్స్థతిలక! ని
న్నొకసారి పూజించి యుంటినేని
గీ॥ మఱల జన్మంబుఁ గాంతునే! మదనజనక!
పాడుబుద్ధిని చెడిపోయినాఁడఁగాక
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౨౧

సీ॥ దేహ మాత్మయటంచు మోహ మొందుటఁగదా?
నాది సర్వమటం చనఁగవలసె
దారసుతప్రేమ దవిలియుండుటఁగదా?
కామాగ్నిలోఁ బడి క్రాఁగవలసె
విషయసుఖాసక్తి పీడించుటనెకదా?
ధర్మమార్గము లెల్లఁ దలఁగవలసె
ద్రవ్యాభిలాష మెంతయుఁ గల్గుటనెకదా?
లోభిమానవులకు లొంగవలసె
గీ॥ హృదయమున నిన్ను నమ్మని హేతువుననె
యిన్నికష్టంబు లొందుచు నేడ్వవలసె
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౨౨

సీ॥ శంఖంబుఁ జక్రంబు శార్ఙ్గంబు గదయును
నందకం బిరుగడలందు వెలుఁగ
హారకిరీటకేయూర కంకణాకట
కాంగుళీయకనూపురాళి యొసఁగ
మేఘంబుపై నున్న మెఱుఁగుచందంబున
వలనొప్పు పచ్చనివలువ దనర
భక్తరక్షాదీక్షఁ బ్రథనహించిన యట్టి
బాహాచతుష్కమె ప్రభవము గలుగ
గీ॥ క్షీరసాగరమందున శేషశాయి
వైన నిన్ గాంచుటెప్పుడు నా కబ్బఁగలదొ?
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౭౮

సీ॥ తరుణారవింద నేత్రప్రాంతముల సత్కృ
పానదు లెప్పుడు జాల్వారుచుండ
హస్తపల్లవముచేనం దలరు పిల్లనగ్రోవి
మోవితో బాంధవ్యమును ఘటింప
నెమిలిపించపుదండ కమనీయమై శిర
స్సీమమునఁ గాంతులఁ జెలఁగుచుండఁ
గాళ్ళకుఁ గలరత్నకలితనూపురఝుళం
ఝుళరావ మతులమై జానువిూఱ
గీ॥ వేణుగోపాలమూర్తివై వెలయునీదు
విభవ మెన్నఁడు గాంతురా? వేదవేద్య!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౭౯

సీ॥ ఆజానులంబబాహాచతుష్టయముతో
దివ్యకుండలమణి దీప్తితోడ
హారకిరీటాంగదాదిభూషాళితో,
కౌస్తుభరత్నవక్షంబుతోడ
వనమాలికావృత తనుపలాసంబుతో
లలితసౌవర్ణచేలంబుతోడ
ఇంద్రనీలచ్ఛాయ లీను దేహంబుతో
కరుణాకటాక్షవీక్షణముతోడ
గీ॥ దేవకీవసుదేవుల కీవు పురిటి
యింటఁ జూపినరూపంబు నే స్మరింతు
హతవిరాధ ! విధూతసర్వాపరాధ !
తమ్మరపురాధినాథ ! సీతాసనాథ ! ౩౦

సీ॥ దారసుతాదులందలి మోహమను పాశ
మెల్లెడ నొడలిపై నల్లుకొనుట
వివశుండనగుచు నిర్వేదంబుతో దుత
నడలుచు నడలుచు బడలుచుంటి
దురితలతావళుల్ దునుమఁ జాలిన నీదు
నామమన్ ఖడ్గంబు నాకునిమ్ము
దానిచే మోహబంధంబులు వీడ నం
చందముగా గాన నసంత ! నీదు
గీ॥ నామమే తారకం బని నమ్మినాఁడ
కామితార్థద ! నీముందుఁ గల్లలాడ
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౩౧

సీ॥ కామంబుకన్న బల్ గడుసు క్రోధం బెన్నఁ
గామవిఘ్నంబౌటఁ గల్గు నద్ది
కాముని గెల్చిన కాత్యాయనీపతి
కోపంబును జయింప నోపఁడయ్యె
నాత్మశత్రువులలో నగ్రగణ్యంబు లీ
రెండింటి నీఁక నీవె చెండవలయుఁ
గాని నాచేత నే మానురా! శ్రీరామ!
సర్వజ్ఞుఁడవు మఱి సర్వశక్తి
గీ॥ వార్తరక్షకుఁడవు జగదంతరాత్మ
నైన నీకు నమస్కృతు లే నొనర్తు
హతవిరాధ ! విధూతసర్వాపరాధ !
తమ్మరపురాధినాథ ! సీతాసనాథ ! ౮౨

సీ॥ వెన్న దొంగిలినాడవే' యని నందుని
సతికోపపడ మది సణుగుకొనుచు
మిథ్యాగళద్బాష్పమిళితలోచనముల
సొంపుగ నటు నిటు చూచుకొనుచు
నరచేతఁ గల్గిన హైయంగవీనంబు
మాటిమాటికి నోట మాటికొనుచు
బర్హిపింఛము దలపై చలింపగ మాట·
లాడక తనయంత నాడుకొనుచు
గీ॥ బాలకృష్ణుఁడ వైనట్టి ప్రాభవంబు
నేను సేవించు టెన్నఁడో నీరజాక్ష
హతవిరాధ ! విధూతసర్వాపరాధ !
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ ! ౮3

సీ॥ ఒకమాటు నీపాదయుగళంబు సేవింప
నుత్సాహ నయ్యెద నో రమేశ!
ఒకమాటు నీయర్చనకు నైన సంతోష
పడక యుండెద నయ్యా! పరమపురుష!
ఒకమాటు నీకథల్ బ్రకటించుటకుఁ బ్రియ
త్నం బొనర్చుచునుందు నంబుజాక్ష!
యొకమాటు నీదుగుణోన్నతిఁ జింతించు
తలపు సేయక యుందు దానవారి
గీ॥ ఇట్లు చంచలమతితోడ నెల్లవేళ
నుల్ల మెఱియంగ నేర్చుచునుంటిఁ దండ్రి!
హతవిరాధ! విఘాతసర్వాపరాధ!
తమ్మరఘురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౮౪

సీ॥ కనుగొనఁడే! నన్నుఁ గరుణాబ్ధి నను చుఁ గం
కణముఁ దాల్చినయట్టి ఘనగుణుండు
దయఁ జూడఁడే! నన్ను దాసపోషకుఁ డంచు
బ్రిథ వహించినయట్టి రఘుకులుండు
రక్షింపఁడే! నన్ను నక్షీణసత్త్వుండ
నని చాటుకొనునట్టి యచ్యుతుండు
చేపట్టఁడే! నన్నుఁ జేయిమోడ్చిన వారిఁ
జేయివిడనియట్టి శ్రీవిభుండు
గీ॥ ప్రోవఁడే నన్ను లోకాళిఁ బ్రోచువాఁ డ
టంచు ధైర్యంబుఁ గాంచితి నంబుజాక్ష!
హతవిరాధ! విఘాతసర్వాపరాధ!
తమ్మరఘురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౮౫

సీ॥ ఆర్ద్రాపరాధి కాకాసురుఁ డెల్లలో
కంబుల నల్లాడఁ గావలేదె?
శత్రుసోదరుడైన మైత్రితో వీక్షించి
సొంపుమీఱంగ రక్షింప లేదె?
గృద్ధయటంచనఁగాఁబోక యజ్జటా
యువున కక్షయలోక మొసఁగలేదె?
హీనజాతి యటంచు నెంచక గుహుని కౌఁ
గిలికి దేహం బిచ్చి మెలఁగ లేదె?
గీ॥ నేను జేసినపాపమా? జానకీశ!
దర్శనం బైన నొసగంగఁ దలఁపులేదు?
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౮౯

సీ॥ నీలోన వసియింతు నీలోనఁ జరియింతు
నీలోన నిద్రింతు నీరజాక్ష!
నీలోన మేల్కాందు నీలోన విహరింతు
నీలోన భక్షింతు నిర్మలాత్మ!
నీలోనఁ గూర్చుందు నీలోన నిల్చుందు
నీలోనఁ బల్కుదు నిఖిలరూప!
నీలోనఁ జూతును నీలోన విందును
నీలోన వసుదును నీలదేహ!
గీ॥ ఇట్టులయ్యును నిన్ను నే నెఱుఁగనైతి
నాదు పాపంబొ? నీమాయయో? దలంప
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౯౦

సీ॥ జలరాశిగతకలశంబున కంతర్బ
హిస్సుల జలము రహించుమాడ్కి.
చిదచిదీశ్వరతత్త్వసిద్ధాంత మైన నీ
వాసుదేవస్వరూపంబు నాకు
నంతర్బహిస్సులయందు వ్యాపించియు
న్నను గానలేనైతి మనుజసింహ!
తనసమీపంబునఁ దనరుచున్నను గప్ప
కమలంబు గ్రహియింపఁగలదె? తండ్రి!
గీ॥ ఎందుకును గొరమాలినహీనవర్త
నుండనై చెడిపోవుచునుండువాఁడ
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౮౫

సీ॥ తడవుసేయక వచ్చి దయసేయు మభయమ్ము
ఘోరపాపములెల్లఁ బాఱఁజిమ్ము
దాసుఁ డర్పించెడు దండముల్ గైకొమ్ము
చిల్లరదేవుళ్ళ నొల్లసుమ్ము
స్వామివి నీవు నీ స్వమ్ము నేను నిజమ్ము
బక్కబంటుగనైనఁ బట్టుకొమ్ము
జానకియొడిలోని చంటిబిడ్డను సుమ్ము
తమకు నేమాదునో తలఁచుకొమ్ము
గీ॥ బిడ్డఁడు భవాబ్ధిలోఁ బడి యుద్ధుగుడువఁ
బ్రోవవేనియు నీకీర్తి పోవుఁజుమ్ము
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౮౬

సీ॥ కరుణాబ్ధి వగుట నిక్కమయేని నా కొక్క
పర్యాయమైనఁ గన్పడఁగరాదె?
దీనరక్షకుఁడౌటయే నిజమేని యీ
దీనుని భవభీతిఁ దీర్పరాదె?
ఆశ్రితమందారుఁ డనుట నిశ్చయమేని
నాశ్రితు నొకసారి యరయరాదె?
దిక్కుమాలినవారి దిక్కౌట దృఢమేని
దిక్కుమాలిన నన్ను దిద్దరాదె?
గీ॥ పెట్టుకొంటివి పెదపెద్దబిరుదులన్ని
నన్ను బ్రోచితివేని యవన్ని నిజము
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౯౦

సీ॥ వారిఁ బ్రోచితి వంచు వీరిఁ గాచితి వంచు
నన్ బ్రోవ వేల? శ్రీనాథ! యంచు
బిడియపెట్టఁగ నేల? విశ్వవల్లభ! యంత
యర్హత లేదు లేదయ్య నాకు
నా పాపరాసులు నష్టమొందఁగలేదు
దుష్టకామము లెల్లఁ ద్రుంగలేదు
నామనంబున నిన్ను నమ్మియుండఁగలేదు
విశ్వాస మొకయింత వెలయలేదు
గీ॥ సర్వసముఁడవు నీ వేమిచలుపఁగలవు
నాయొనర్చినకర్మంబె నన్నుఁ జెఱచె
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౯౧

సీ॥ నేఁద్రావుతీర్థంబు నీదు శ్రీపాదతీ
ర్థంబుగాఁ గరుణింపు మంబుజాక్ష!
నేఁ దినునన్నంబు నీకు నివేదిత
మైనదానిఁగఁ జేయుమా! రమేశ!
నేనాడుమాటలు నీకథాగానంబుఁ
గా నొనరింపు మఖండతేజ!
నే. జేయుపనులెల్ల నీకుఁ గైంకర్యముల్
గాఁ గటాక్షింపు మర్కప్రకాశ!
గీ॥ నేను భావించుభావంబు నీదుతత్త్వ
భావముగ స్థిరపరుపవే! పరమపురుష!
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౯౨

సీ॥ నీమహత్త్వ మెఱుంగనేరని కుమతులు
నిన్నొకశూన్యుఁగా నెన్నుచుంద్రు
చంద్రుని జూడంగఁజాలనిజాత్యంధుఁ
డబ్జుండు లేఁడనియన్నమాత్ర
లేకయేబోవునే? లోక మామోదింప
దే? నీవు లేవని దేబె యొకఁడు
పల్కిన నీస్వరూపము లేకపోవునే?
నీదాసు లానందనిధులుగారె?
గీ॥ ఎవ్వరేమన్న నాకేల రవ్వ? నీదు
చరణసేవకుఁగా నన్ను సలుపుకొనుము
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౯౩

సీ॥ సర్వసర్వంసహా చక్రంబు నెల్లెడ
నింకుచు ధగ్గని మండిపడుచు
జ్వాలాకరాళవిశాలార్చులను దిగ్ది
గాంతరములయందు నలమికొనుచు
మత్కృతపాపకర్మయుగాంత వహ్నులు
గ్రసియింపఁ బూని నన్ గ్రిందుకొనిన
నీసత్కృపాజలనిధి యేచి స్వీయ త
రంగహస్తములతోఁ బొంగిపొరలి
గీ॥ కండడఁచి వాని మాపఁగాఁగల దటంచు
నమ్మియుండెద నిత్యంబు నెమ్మనమున
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౯౪

సీ॥ శ్రీరమామానినీ చిత్తాంబురుహపూష!
పూషాన్వయాబ్ధిసంపూర్ణచంద్ర!
చంద్రార్ధమకుట సంజపిత తారకనామ!
నామనిర్జిత పాపనామరూప!
రూపరూపితదివ్యరూప వైభవయుక్త!
యుక్తధీవిభవసంసక్తభావ!
భావనాతీతసత్ప్రాభవాలంకార!
కారణకారణాఖండ తేజ!
గీ॥ తేజమొప్పార నాముందు దేవదేవ!
దేవితోఁగూడ నిలఁగదే దివ్యదేహ!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౯౫

సీ॥ యోగంబు నేర్వంగ యోగవిదుఁడఁగాను
దానధర్మముఁ జేయ ధనినిగాను
నీచరిత్రరచింప నేర్పు సత్కవిఁగాను
నుతియొనరింపఁ బండితుఁడగాను
తత్త్వంబుఁ జింతింపఁ దత్త్వవేత్తనుగాను
నిను భజింపఁగ భక్తినిధినిగాను
సర్వంబు నీ కిడ సత్ప్రసన్నుఁడఁ గాను
మనసు నీ కొసఁగ నిర్మలుఁడగాను
గీ॥ ఇట్టిహీనుని నన్ను జేపట్టి యహహా!
యమితవాత్సల్యమునఁ బ్రోవ నరసెదీవు
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౯౬

సీ॥ నీవు రక్షకుఁడవు నేను రక్ష్యుఁడ నౌదు
తండ్రి వీ వేను బుత్రకుఁడ నౌదు
శేషివి నీవు నే శేషుఁడ నౌదును
స్వామివి నీవు నే స్వమ్ము నగుదు
ప్రభుఁడ వౌదువు నీవు బ్రజ నౌదు నేను దే
వుఁడవు నీ వైన దాసుఁడను నేను
భర్తవు నీవు నీభార్యను నే నౌదు
నీవు జ్ఞేయుఁడ వైన నేను జ్ఞాత
గీ॥ నిట్టిసంబంధ మున్నది యిద్దఱకు నిఁ
కెట్లు న న్వీడఁ దలచెదో యిందిరేశ!
హతవిరాధ ! విధూతసర్వాపరాధ !
తమ్మరపురాధినాథ ! సీతాసనాథ ! ౯౭

సీ॥ శ్రీకరుణాసింధు శ్రితదీనజనబంధు
తరుణాబ్జనేత్రు సౌందర్యగాత్రు
నీలమేఘశరీరు నిరుపమసంచారు
భక్తచిత్తనివాసు స్వర్ణవాసుఁ
గరధృతకోదండుఁ గాంచనమయకాండు
పాలితామరనాథుఁ బనితసాధు
శరణాగతత్రాణు జగదవనధురీణు
సద్ధర్మపక్షు విశాలవక్షుఁ
గీ॥ బ్రవిమలాననజితచంద్రు రామచంద్రు
నిన్ను సేవించుచుందు నానెమ్మనమ్మున
హతవిరాధ ! విధూతసర్వాపరాధ !
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౯౮

సీ॥ అంభోజనేత్రున కంభోజనాభున
కంభోజపాదున కఘహరునకు
సకలభూతాత్మకు సకలాధిపతికిని
సకలరూపునకును శాంతినిధికి
దీనరక్షకునకు దీనబాంధవునకు
దీనపాలకునకు దివ్యమతికిఁ
బరమపూరుషునకుఁ బరమాత్మునకు ధర్మ
పరునకుఁ బరునకుఁ గరముభక్తి
గీ॥ నీకొనర్చెదఁ బ్రణతులు నీరజాప్త
కులజలధిసోమ! శ్రీరామ! కలితధామ!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౯౯

సీ॥ అప్రాకృతంబయి యలరు నీదివ్యమం
గళవిగ్రహము సేవ గలుగు టెపుడొ?
భక్తరక్షయె తమపనిగఁ బూనిన నీదు
కమనీయబాహువుల్ గాంచు టెపుడొ?
ఆశ్రితావళి కభయంబుఁ గూర్చెడినీదు
పాదసాన్నిధ్యంబుఁ బడయు టెపుడొ?
గరుడాదిపార్షద గణసేవితము నీదు
వైకుంఠనగరికి వచ్చు టెపుడొ?
గీ॥ యవ్యయానందవార్ధి నోలాడు టెప్పు
డెప్పు డెపు డిఁకఁ జెప్పవే యిందిరేశ!
హతవిరాధ ! విధూతసర్వాపరాధ !
తమ్మరపురాధినాథ ! సీతాసనాథ ! ౧౦౦

సీ॥ ఆకాశ మనెడి మహాకళాభవనంబు
గల్పించి నక్షత్రగణము మణి వి
తానంబుగాఁ గూర్చి ధారిణీస్థలి నాట్య
రంగం బొనర్చియు రాత్రిఁబవలుఁ
దెరలుగా నిర్మించి దీపంబులుగ సూర్య
చంద్రుల నియమించి సకలచేత
నాచేతనావళి నంతయుఁ బాత్రముల్
గాఁ జేసి లీలాప్రకర్ష మెప్ప
గీ॥ సూత్రధారివి నీవునై సొంపుఁజిల్క
నాటకం బాడుచుంటివి నళిననేత్ర!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౦౧

సీ॥ బ్రతికినన్నాళ్లు నా పావననామసం
స్మరణం బొనర్చిన, మానవులకుఁ
బ్రాణాత్యయస్థితి బ్రాప్తింగా రాయి
వలెఁ గొయ్యవలె స్మృతి, వదలియుంట
నంతిమస్మరణం బొకింత గల్గకయున్నఁ
గాని ఋణముఁగొన్న వానిఁబోలి
వైకుంఠనగరనివాసంబుఁ గల్పింతు
నిది నిజం బని చేతులెత్తి శపథ
గీ॥ మీ వొనర్చితి వింక నా కేమిభయము
నామమే వాగుచుండెదఁ బ్రేమతోడ
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౦౨

సీ॥ కాను బ్రాహ్మణుఁడను గాను క్షత్రియుఁడ నై
శ్యుండనుగాను శూద్రుండఁగాను
గాను వర్ణిని గృహాగతుఁడను నేఁ గాను
గాను వనస్థుఁడఁ గాను యతిని
సర్వజగజ్జాల,జన్మస్థితి ధ్వంస
కారణకారణాకారుఁడవయి
యాశ్రితమందారుఁ, డని కీర్తిఁ గాంచు నీ
దాసదాసులదాస దాసుఁడ నని
గీ॥ నిర్ణయముఁ జేసికొంటిని నీరజాక్ష !
దాస్యము స్వభావసత్తయై దనరు నాకు
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ ! ౧౦౩

సీ॥ స్నానంబు లనుచు వేసార్లు గడ్గినఁగాని
దుర్గంధ మిసుమంత దొలఁగకుండు
ఆహార మనుచాంతరౌషధం బెంతెంత
వాడిన నంతంతఁ బ్రబలుచుండు
వస్త్రంబు లనుచుఁ బైపైనఁ గట్టుకునట్టి
గుడ్డకట్లకు లోనఁ గుళ్ళుచుండు
భూష లనుచుఁ గట్లు పోకుండఁ బెట్టిన
బరువుచే భారమై బరఁగుచుండు
గీ॥ నెత్రుచీముల నెల్లెడ నిండియుండు
తను వను వ్రణంబు మాన్పవే? దనుజహరణ!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౦౪

సీ॥ మాతృగర్భగుహాసమాన కారాగార
వాసదుఃఖములెల్లఁ బాసిపోవ
గత్తివాదరమీఁది గమనంబుపోలిక
దుర్గమంబైనట్టి త్రోవ లేల?
వాత్సల్యజలధివై వరకృపాశరధివై
దాశరథివియునై దనరునీకుఁ
జేతు లెత్తి నమస్సుఁ జేసెద నిదియె నా
కనుకూలతర మగునట్టి బాట
గీ॥ యన్నిట నకించనుండనై యున్ననాకు
నర్థిమందార! నీవె దిక్కై కఁటివెవుడు
హతవిరాధ ! విధూతసర్వాపరాధ !
తమ్మరపురాధినాథ ! సీతాసనాథ ! ౧౦౫

సీ॥ వైఖానసుఁడ వని వదరుచుండెదఁగాని
తన్మార్గ మెట్టిదో తలఁపనైతి
అర్చనఁజేయున ట్లభినయించెదఁగాని
యర్చావిధానంబు నరయనైతి
భక్తి సేయుఁ డటంచుఁ బల్కుచుండెదఁగాని
నే భక్తిసలుపంగ నేరనైతి
సత్ప్రపన్నునిరీతిఁ జరియింతు నేగాని
ప్రపదన భాగ్యంబుఁ బడయనైతి
గీ॥ ఇట్టి నిర్భాగ్యుఁ డిలమీఁద బుట్టఁబోఁడు
పుట్టియుండఁడు నిజముగఁ బుట్టి లేఁడు
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౦౯

సీ॥ మత్పితామహులచే మానితార్చనలను
గైకొన్న సద్గుణకలితుఁ డనుచు
మాతండ్రియొనరించు మహితకైంకర్యముల్
స్వీకరించెడు కృపాసింధు వనుచు
ననవరతము శరణాగతరక్షణ
బద్ధకంకణుఁ డైన ప్రభుఁడ వనుచు
మ్రొక్కినవారలఁ జక్కనివాత్సల్య
భావముచేఁ బ్రోచుదైవ మనుచు
గీ॥ మహిని సాష్టాంగముగను నమస్కరించి
నాఁడ నీచిత్త మిఁకమీఁద నళిననేత్ర!
హతవిరాధ! విధూత సర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౧౦

సీ॥ మంగళం బవనీకుమారికాహృచ్చోర!
మంగళం బమరసమ్మానితాంగ!
మంగళం బార్తసామజ రక్షణవిధాన!
మంగళం బఖిల సమ్మతసుధర్మ!
మంగళం బాశ్రితామంద సౌఖ్యప్రద!
మంగళం బబ్జ సమాన నేత్ర!
మంగళం బిదె సర్వమంగళాపతినుత!
మంగళం బాగమ మహితచరిత!
గీ॥ మంగళము నీకు సత్కృపాపాంగసంగ!
మంగళము గోపదాసహృన్మందిరస్థ!
హతవిరాధ! విధూతసర్వాపరాధ!
తమ్మరపురాధినాథ! సీతాసనాథ! ౧౦౮

శ్లో॥ వైఖానసాన్వయోద్భూత
నృసింహాచార్యసూనునా
కృతస్తవః పరేశస్య
ప్రీయతాం జానకీపతిః.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

తప్పొప్పుల పట్టిక

పేజీ	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
౩౦	౪	సారంగు	సారంబు
౩౨	౩	నుంచి	నుంటి